

Jehan RICTUS (1867-1933)

Impressions de promenade

*Quand j' pass' triste et noir, gn'a d' quoi rire.
Faut voir rentrer les boutiquiers
Les yeux durs, la gueule en tir'lire,
Dans leurs comptoirs comm' des banquiers.*

Impresii din plimbare

Cân' trec io, beat mort, ie cu hlizeală.
La precupeți dacă mă ginesc
Cu ochi nasoi, cu gura ca o oală,
În prăvălii pe dată se pitesc.

*J' les r'luque : et c'est irrésistible,
Y s' caval'nt, y z'ont peur de moi,
Peur que j' leur chopp' leurs comestibles,
Peur pour leurs femm's, pour je n' sais quoi.*

Mă piș de râs: că ie irezistibil,
Cum se ușchesc, de mine speriați,
Își tem dă mine-avutu' comestibil,
Își tem nevasta, oareș'ce rahați.

*Leur conscienc' dit : « Tu t' soign's les tripes,
« Tu t' les bourr's à t'en étouffer.
« Ben, n'en v'là un qu'a pas bouffé ! »
Alors, dame ! euss y m' prenn'nt en grippe !*

Își spun: „Stomahu' trebe îngrijit,
Îl umpli pân'ce te îneci mâncând”
Și mă snobează cân'mă văz, zicând :
„Iaca un nespălat ș'un nehalit!”

*Gn'a pas ! mon spectr' les embarrasse,
Ça leur z'y donn' comm' des remords :
Des fois, j' plaqu' ma fiole à leurs glaces,
Et y d'viennent livid's comm' des morts !*

Precis! stafia mea nu le priește,
Mă văd și remușcările-i pălesc:
Când muia mea la geamuri se lipește
Ca niște morți cu toții-ngălbenesc!

*Du coup, malgré leur chair de poule,
Y s' jett'nt su' la porte en hurlant :
Faut voir comme y z'ameut'nt la foule
Pendant qu' Bibi y fout son camp !*

S'atunci, cu pielea parcă de găină,
Urlând, spre porți cu toții s'a zmucit:
Să-i vez' zbierând „Poliția să vină!”
În timp ce Manda iute s-a ușchit!

« - Avez-vous vu ce misérable,
« Cet individu équivoque ?
« Ce pouilleux, ce voleur en loques
« Qui nous r'gardait croûter à table ?

„- Văzutu-l-ați pă nespălat,
Ăst individ nepricopsit?
Ăst păduchios, hoț peticit
Ce se ginea la ce-am mâncat?”

« Ma parole ! on n'est pus chez soi,
« On n' peut pus digérer tranquilles...
« Nous payons l'impôt, gn'a des lois !
« Qu'est-c' qu'y font donc, les sergents d' ville ? »

„Zău! p'ăștia-ar trebui să-i lege,
Nij' nu poți digera în pace...
Plătim impozit, și vrem lege!
Să știm, Poliția ce face?”

*J' suis loin, que j' les entends encor :
L' vent d'hiver m'apport' leurs cris aigres.
Y piaill'nt, comme à Noël des porcs,
Comm' des chiens gras su' un chien maigre !*

Încă-i aud, am schimbat locul:
Pe vânt i-aud, încetinel,
Guițând, ca la Ignat porcul,
Sau câini grași ce bat un cățel!

*Pendant c' temps, moi, j' file en silence,
Car j'aim' pas la publicité ;
Oh ! j' connais leur état d' santé,
Y m' fraient foutre au clou... par prudence !*

Estimp, mă car, nu's violent
Și num' place publicitate.
Eh! le cunosc mințile toate,
La bașcă m-ar băga... prudent!

*Comm' ça, au moins, j'ai l' bénéfice
De m' répéter en liberté
Deux mots lus su' les édifices :
« Égalité ! Fraternité ! »*

Așa măcar, am beneficiu
Că doar lozinci îm' repetați,
Citesc pe orice edeficiu
„Suntem Egali! și suntem Frați!”

*Souvent, j'ai pas d'aut' nourriture :
(C'est l' pain d' l'esprit, dis'nt les gourmets.)
Bah ! l'Homme est un muff' par nature,
Et la Natur' chang'ra jamais.*

Citesc, că nu am altă hrană:
(Hrană de spirit – vorbe seci)
Mde! Asta-i natura umană,
Ce nu se schimbă nici în veci.

*Car, gn'a des prophèt's, des penseurs
Qui z'ont cherché à changer l'Homme.
Ben quoi donc qu'y z'ont fait, en somme,
De c' kilog d' fer qu'y nomm'nt son Cœur ?*

S'aud al profeților urlet:
Credința pă Om l-a schimbat.
Și cum făcu, de i-a lăsat,
Un kil de fier în loc de suflet?

*Rien de rien... même en tapant d'ssus
Ou en l' prenant par la tendresse
Comm' l'a fait Not' Seigneur Jésus,
Qui s'a vraiment trompé d'adresse :*

Că suflet nu-i... nici jos nici sus
Și tot așa să joacă piesa,
Cum a făcut Domnul Iisus,
Care și-a cam greșit adresa.

*Aussi, quand on a lu l'histoire
D' ceuss' qu'a voulu améliorer
L' genre humain..., on les trait' de poires ;
On voudrait ben les exécrer.*

Când mai citiți ce scriu istorii
C-au vrut să îmbunătățească
Genul uman... eh, visătorii;
Îi lași la dracu'... să-i citească.

*On réfléchit, on a envie
D' beugler tout seul « Miserere »,
Pis on s' dit : Ben quoi, c'est la Vie !
Gn'a rien à fair', gn'a qu'à pleurer.*

Gândești, că n-ai să apuci Raiul
Și-ți tot cânti singur „Aleluia”
P'ormă îți zici că ăsta-i Traiul,
N-ai ce să faci, doar plânge muia.

Jehan RICTUS, *Impressions de promenade*,
URL : <[http://www.florilege.free.fr/
jehan-rictus/les_soliloques_du_pauvre.
html#impressions_de_promenade](http://www.florilege.free.fr/jehan-rictus/les_soliloques_du_pauvre.html#impressions_de_promenade)>.

Traducere
din franceză
de Cindrel LUPE
2020

